

Helen Mary Jones AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu

15 Rhagfyr 2020

Annwyl Helen,

CYNLLUN GRANT GWEITHWYR LLAWRYDD Y GRONFA ADFERIAD DIWYLLIANNOL

Diolch am eich llythyr dyddiedig 20 Hydref yn gofyn am ragor o wybodaeth am gronfa gweithwyr llawrydd y Gronfa Adferiad Diwylliannol.

Lansiwyd y Gronfa Adferiad Diwylliannol gennym, sy'n werth £53 miliwn, ym mis Medi mewn ymateb i'r amgylchiadau eithriadol o anodd y mae'r diwydiannau diwylliannol a chreadigol yn eu hwynebu ar hyn o bryd. Rydym yn ymwybodol o'r effaith y mae pandemig COVID-19 yn ei chael ar allu unigolion a gweithwyr llawrydd yn y sectorau hyn i ddod o hyd i waith. Neilltuwyd £7 miliwn o'r Gronfa i gefnogi gweithwyr llawrydd sydd wedi colli gwaith ond nad oeddent yn gymwys i gael cymorth ehangach, gan gynnwys cyllid gan Lywodraeth y DU. Cafodd y gronfa groeso cynnes gan randdeiliaid ac mae eisoes wedi cefnogi mwy na 2,000 o weithwyr llawrydd ledled Cymru, ac wedi gwneud taliadau iddynt. Mae fy swyddogion yn gweithio gydag awdurdodau lleol i gadarnhau'r taliadau terfynol i weithwyr llawrydd a gefnogwyd yn ystod y ddau gam cyntaf.

Gweithiodd Llywodraeth Cymru mewn partneriaeth â rhanddeiliaid, gan gynnwys undebau, awdurdodau lleol a gweithwyr llawrydd er mwyn cynllunio cronfa gweithwyr llawrydd y gellid ei gweithredu'n gyflym er mwyn rhoi cymorth i'r rheini yr oedd ei angen yn ddirfawr arnynt. Gwnaethom fynd ati i sicrhau bod cynifer o weithwyr llawrydd â phosibl yn ymwybodol o'r cymorth ac yn gallu cael budd o'r grant hwn. Er gwaethaf y mesurau a gyflwynwyd gennym i sicrhau dull cynhwysol wrth ddsbarthu cyllid, rydym yn ymwybodol bod rhai o'r unigolion hynny nad oeddent yn gymwys i gael cymorth yn teimlo'n rhwystredig.

Fel y nodwyd gennych yn eich llythyr, roedd Llywodraeth Cymru bob amser yn ymwybodol bod y galw yn debygol o fod yn uwch na'r cyllid a oedd ar gael, ond bu graddau eithriadol y galw mewn rhai ardaloedd o Gymru yn ddigynsail. Er mwyn cydnabod lefelau sylweddol y galw am y cymorth hwn, rydym yn ymrwymo £3.5 miliwn ychwanegol i'r gronfa gweithwyr

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Dafydd.Elis-Thomas@llyw.cymru
Correspondence.Dafydd.Elis-Thomas@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

llawrydd, sy'n golygu y bydd cyfanswm o £10.5 miliwn wedi'i dargedu at weithwyr llawrydd. Caiff cam nesaf y cyllid ei lansio am 10am ddydd Llun 23 Tachwedd. Rydym yn gweithio gyda rhanddeiliaid ar hyn o bryd i gytuno ar ddull teg o ddyrannu'r swm ychwanegol hwn ac i sicrhau y caiff cam tri gyhoedduswydd mor eang â phosibl.

Nodir isod ein hymatebion i'r cwestiynau ychwanegol a godwyd yn eich llythyr.

A yw eich adran wedi rhoi canllawiau i awdurdodau lleol (sy'n dosbarthu cyllid y cynllun hwn) i adlewyrchu'r pryderon a godwyd ar ôl y cylch cyllido cyntaf?

Mae Cymru Greadigol wedi bod yn gweithio mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol drwy gydol y cyfnod, er mwyn dylunio'r broses, cytuno ar ddogfennaeth wedi'i safoni a nodi dull cyson o arfarnu'r ceisiadau a ddaw i law. Lluniwyd canllawiau ar gyfer y gronfa a chyfres o gwestiynau cyffredin ar y cyd ag awdurdodau lleol, ac fe'u cyhoeddwyd ar wefan Llywodraeth Cymru cyn lansio'r gronfa.

Mae swyddogion o asiantaeth Cymru Greadigol yn cynnal cyfarfodydd rheolaidd â chynrychiolwyr o'r 22 o awdurdodau lleol er mwyn rhannu gwybodaeth, rhoi adborth gan randdeiliaid ehangach a chytuno ar unrhyw newidiadau sydd eu hangen i'r trefniadau ar gyfer gweithredu'r gronfa.

Bydd y fath ymgysylltu yn parhau yn ystod y trydydd cam cyllido, ac mae trafodaethau eisoes yn mynd rhagddynt ag awdurdodau lleol, undebau creadigol a chynrychiolwyr o Dasglu Gweithwyr Llawrydd Cymru i ystyried sut y gweithredwyd y gronfa hyd yn hyn ac i nodi meysydd i'w gwella.

Pa gamau a gymerwyd i wella dosbarthiad teg yr ail rownd o gyllid cynllun Grant Gweithwyr Llawrydd y Gronfa Adferiad Diwylliannol?

Trafodwyd y fethodoleg ar gyfer dyrannu'r £7 miliwn â rhanddeiliaid cyn ei lansio, a chytunwyd y câi hanner cyntaf y cyllid ei ddyrannu'n gyfartal, gyda'r ail hanner yn cael ei ddosrannu i ardaloedd awdurdodau lleol yn seiliedig ar y data sydd ar gael ar nifer y bobl hunangyflogedig ym mhob ardal. Mae hyn yn gydnaws â'r ffordd y dyrannwyd cyllid drwy'r Cynllun Grant Dechrau Busnes a lansiwyd yn ddiweddar gan Lywodraeth Cymru a lwyddodd i sicrhau mwy o gyllid i awdurdodau lleol fel Caerdydd, y mae mwy o bobl hunangyflogedig yn byw yn eu hardal. Mewn ymateb i'r galw sylweddol am gyllid yng Nghaerdydd a nodwyd yn ystod y cam cyntaf, gwnaethom hefyd ailddyrrannu cyllid o'r awdurdodau lleol lle y cafwyd llai o alw yn ystod y cam hwnnw, gan alluogi 150 o weithwyr llawrydd ychwanegol yng Nghaerdydd i gael grant yn ystod yr ail gam, yn ychwanegol at y dyraniad y cytunwyd arno ar gyfer yr ail gam.

Gweithredwyd y gronfa fesul cam, ar gais rhanddeiliaid, er mwyn helpu i liniaru problemau hygyrchedd ac er mwyn rhoi mwy o amser i weithwyr llawrydd baratoi i wneud cais. Gwnaethom gyflwyno mesurau er mwyn helpu'r rheini a oedd yn wynebu problemau o ran hygyrchedd i wneud cais am gyllid, ac yn dilyn adborth o'r cam cyntaf, atgyfnerthwyd y mesurau hyn er mwyn paratoi ar gyfer yr ail gam. Roedd hyn yn cynnwys pwynt cyswllt drwy e-bost a thros y ffôn i'r rheini a oedd yn ei chael hi'n anodd cael mynediad i'r rhyngwyd neu gwblhau'r cais. Mae'r ffurflen gais a'r canllawiau ar gael ar ffurf hawdd i'w deall.

Gwnaethom hyrwyddo'r gronfa yn eang cyn ei lansio, gan gynnwys ar wefan Llywodraeth Cymru a gwefan Busnes Cymru a sianelau cyfathrebu, drwy'r cyfryngau cymdeithasol a thrwy ofyn i'n rhanddeiliaid, gan gynnwys undebau, godi ymwybyddiaeth, er enghraifft, ymhlith eu haelodau. Unwaith eto, mewn ymateb i bryderon na chafodd yr amser lansio ei nodi'n ddigon clir yn ein gohebiaeth ar gyfer y cam cyntaf, gwnaethom sicrhau bod dyddiad ac amser lansio'r ail gam yn glir ym mhob neges. Pwysleisiodd ein gohebiaeth mewn perthynas â'r gronfa mai dim ond y rheini yr oedd angen cymorth arnynt fwyaf ddylai wneud cais am gyllid.

Sut yr asesir angen yr ymgeiswyr yn y broses o wneud cais? A yw hyn wedi gwella yn yr ail rownd ddosbarthu?

Dyluniwyd y broses gwneud cais ar gyfer y gronfa i sicrhau ei bod mor glir ac mor syml â phosibl er mwyn lleihau'r baich ar ymgeiswyr. Wrth ddatblygu'r gronfa, tynnodd rhanddeiliaid, gan gynnwys y gymuned gweithwyr llawrydd, sylw at yr heriau y mae gweithwyr llawrydd yn eu hwynebu wrth ddarparu tystiolaeth eu bod wedi colli enillion. O ganlyniad, nid yw'r broses yn gofyn i ymgeiswyr ddarparu tystiolaeth fanwl na phrawf eu bod wedi colli gwaith hyd at lefel benodol. Felly, ni fu'n bosibl i awdurdodau lleol flaenoriaethu ceisiadau yn seiliedig ar anghenion. Gan mai swm cyfyngedig o gyllid sydd ar gael, bu'n rhaid gweithredu ar sail y cyntaf i'r felin, ac o ganlyniad, y rheini a ymatebodd gyflymaf i'r cais am geisiadau a gafodd gymorth.

Ystyriwyd lefel anghenion drwy sicrhau bod y gronfa yn targedu gweithwyr llawrydd na chynigiwyd y Grant Dechrau Busnes a lansiwyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Mehefin iddynt, a'r rheini nad ydynt yn gweithio mewn rolau na fu fawr ddim effaith arnynt, os o gwbl.

Gobeithio y bydd y wybodaeth ychwanegol hon yn ddefnyddiol.

Yn gywir,

Yr Arglwydd Elis-Thomas AS/MS

Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Culture, Sport and Tourism

Dafydd Elis-Thomas

Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth

Llywodraeth Cymru

Dyddiad | Date: 20 Hydref 2020

Pwnc | **Subject:** Cynllun Grant Gweithwyr Llawrydd y Gronfa Adferiad Diwylliannol

Annwyl Dafydd,

Yn ddiweddar, mae'r Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu wedi cynnal gweithdy rhanddeiliaid gyda sector y celfyddydau, ac wedi edrych yn fanwl ar effaith barhaus pandemig y coronafeirws ar weithgareddau'r sector. Roedd y Pwyllgor yn bryderus iawn o glywed am brofiadau rhanddeiliaid o wneud cais am gyllid o dan gynllun Grant Gweithwyr Llawrydd y Gronfa Adferiad Diwylliannol.

Clywodd y Pwyllgor fod yr arian hwn yn cael ei ddsbarthu gan awdurdodau lleol ar sail y cyntaf i'r felin, a bod llawer gormod o bobl wedi gwneud cais am y grant. O ganlyniad, roedd ymgeiswyr yn llai tebygol o gael cyllid os oedd eu hamgylchiadau yn eu hatal rhag gwneud cais ar-lein pan aeth y cronfeydd yn 'fyw' fel petai. Clywsom am bobl yn wynebu rhwystrau i wneud cais, er enghraifft cysylltiadau rhyngrwyd gwael, ymrwymadau gofal plant a materion llythrennedd digidol. Clywsom hefyd nad oedd yn ymddangos bod y broses ymgeisio yn ystyried y gwahanol lefelau o angen ymhlith yr ymgeiswyr.

Mae'r pandemig wedi cael effaith anghymesur ar y bobl fwyaf bregus yn ein cymdeithas. Rydym yn bryderus iawn o weld yr effaith hon yn cael ei gwaethygu wrth ddsbarthu cyllid a fwriadwyd i leddfu caledi economaidd mewn sector y mae'r argyfwng wedi'i daro mor galed. Codwyd y pryderon hyn yn y cyfryngau yn dilyn y rownd gyntaf o gyllid yn gynharach y mis hwn.

Byddwn yn ddiolchgar iawn pe gallech ddweud wrth y Pwyllgor:

- **A yw eich adran wedi rhoi canllawiau i awdurdodau lleol (sy'n dosbarthu cyllid y cynllun hwn) i adlewyrchu'r pryderon a godwyd ar ôl y cylch cyllido cyntaf?**
- **Pa gamau a gymerwyd i wella dosbarthiad teg yr ail rownd o gyllid cynllun Grant Gweithwyr Llawrydd y Gronfa Adferiad Diwylliannol?**
- **Sut yr asesir angen yr ymgeiswyr yn y broses o wneud cais? A yw hyn wedi gwella yn yr ail rownd ddsbarthu?**

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

✉ SeneddDGCh@senedd.cymru

☎ 0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

✉ SeneddCWLC@senedd.wales

☎ 0300 200 6565

- **A fydd Llywodraeth Cymru yn cynyddu maint cynllun Grant Gweithwyr Llawrydd y Gronfa Adferiad Diwylliannol i gydnabod graddfa'r galw? (ar 17 Medi dywedasoeh wrth y Pwyllgor nad yw maint y Gronfa bresennol “yn ddigonol”)**

Os nad yw eich adran wedi cymryd dim o'r camau a amlinellir uchod i wella dosbarthiad yr ail rownd, gofynnaf i chi wneud hynny ar frys.

Mae'r Pwyllgor yn croesawu gwaith Llywodraeth Cymru o ran cefnogi diwylliant drwy'r pandemig, ac mae'n edrych ymlaen at barhau i ymgysylltu'n gadarnhaol â chi ynghylch y materion hyn.

Yn gywir,

Helen Mary Jones AS

Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu

